

## Referat af møde i FØJO's brugerudvalg

torsdag 9. september 2004  
på Forskningscenter Bygholm

### Til stede

Thomas Roland (TR, næstformand, mødeleder), Gert Holst Hansen (GHH), Johannes Nebel (JN), Knud Suhr (KS), Jens Holst Nielsen (JHN), Ole Bloch Engelbrecht (OBE), Bruno Sander Nielsen (BSN), Thomas Harttung (TH), Erik Steen Kristensen (ESK), Lars Elsgaard (referent).

### Fraværende

Henrik Refsgaard, Thomas Vang Jørgensen, Klaus Loehr-Petersen.

### Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser
3. Internationalt økologisk forskningssamarbejde og EU-projekterne "CORE Organic", "Organic Revision" og "Quality Low Input Food"
4. IFOAM's arbejde med grundlæggende principper
5. Aktiviteter og budget for sekretariatet 2004-2006
6. Status for FØJO III, herunder gennemgang af procedure og forslag til rammer for udbudsmateriale
7. Eventuelt

### 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt med den ændring at flytte pkt. 4 til behandling efter pkt. 6. Kommentarer til referat fra mødet 18. februar blev efterspurgt. Der var ingen bemærkninger hertil. Herefter var dagsordenen som følger:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser
3. Internationalt økologisk forskningssamarbejde og EU-projekterne "CORE Organic", "Organic Revision" og "Quality Low Input Food"
4. Aktiviteter og budget for sekretariatet 2004-2006
5. Status for FØJO III, herunder gennemgang af procedure og forslag til rammer for udbudsmateriale
6. IFOAM's arbejde med grundlæggende principper
7. Eventuelt

## 2. Meddelelser

ESK meddelte, at European Action Plan for Organic Food and Farming nu kan findes på web-adressen <http://www.okoforsk.dk/funktion/inter/aktplan.html>

Dernæst oplyste ESK, at FØJO's repræsentation i Fødevareministeriets Rådgivende Forskningsudvalg (FRF) og Det Økologiske Fødevareråd (DØFR) overdrages fra ESK til Thomas Harttung. Årsagen er bl.a., at ESK fremover vil være stærkt ophængt af FØJO's nye EU-projekter. BSN tilkendegav, at DØFR havde været glad for den ballast som ESK havde tilført udvalgene som særligt fagkyndig. Derfor er det vigtigt, at FØJO's repræsentant fortsat mestrer denne rolle, når der træffes konkrete beslutninger på møderne.

## 3. Internationalt økologisk forsknings samarbejde og EU-projekterne "CORE Organic", "Organic Revision" og "Quality Low Input Food"

ESK gennemgik de nye EU projekter som FØJO deltager i.

CORE Organic, hvor FØJO er koordinator, bidrager til at koordinere den nationale forskning i økologisk jordbrug. Dette sker gennem et samarbejde mellem de bevilligende myndigheder i 11 lande, der p.t. anvender i alt 60 mio. € pr. år. Projektet er dog i princippet åbent for deltagere fra alle lande, der har et nationalt program for økologisk forskning.

Organic Revision et mindre projekt, der sigter på at rådgive EU-kommissionen med hensyn til regulering af økologisk jordbrug. Projektet skal bl.a. kortlægge den nuværende regulering i 14 EU-lande samt 4 øvrige lande og 3 internationale organisationer. Der afholdes en workshop hvert forår – næste gang 23. februar 2005 i Nürnberg.

Quality Low Input Food er et stort forskningsprojekt med 37 partnere fra 15 lande. Projektet disponerer samlet over 20 mio. €. FØJO's vigtigste indsats bliver i delprojekter vedr. forbrugernes interesse i økologiske fødevarer og vedr. sundhed og ernæringsmæssige kvaliteter af mælk kød og planteprodukter. Claus Bo Andreasen fra FØJO er ansvarlig for information og formidling i projektet. Projektet afholder hvert år en kongres – næste gang 6-10. januar i Newcastle.

Under gennemgangen understregede ESK betydningen af at orientere sig internationalt for at løse en række af de vigtigste økologiske problemstillinger, der i deres natur er transnationale. Samtidig er det oplagt danske forskere kan bidrage konstruktivt i denne udvikling.

Udover det europæiske samarbejde pointerede ESK, at FØJO også tænker i globale baner fx gennem de muligheder, der ligger i FAO Verdensbanken, IFOAM, OECD og ISO FAR.

JN efterlyste om FØJO var med i det ekspertpanel som er foreslået i "European Action Plan for Organic Food and Farming", Action 11. ESK oplyste at FØJO deltager i projektet "Organic Inputs Evaluation", der er henvist til under fodnote 16 i aktionsplanen.

JN foreslog, at FØJO passende kunne styrke sin position yderligere ved at afholde en stor international konference. ESK var positiv over for tanken og forudså, at Danmark under alle omstændigheder ville få en konference gennem et af de nye EU-projekter. Kan tingene kombineres så alle tre projekter kan inddrages vil det være optimalt. Men dette kan vise sig at være en stor praktisk udfordring. Netop derfor er det vigtigt at sondere mulighederne og starte planlægningen 1-2 år før en eventuel konference.

#### **4. Aktiviteter og budget for sekretariatet 2004-2006**

ESK gennemgik aktiviteter og budget for FØJO's sekretariat (se bilag 5 i indkaldelsesmaterialet).

FØJO foreslår i årene fremover at skære ned på finansieringen til Ph.D. stipendier, der i stedet skal håndteres direkte af de nye projekter i FØJO III. Ligeledes er der afsat færre midler til vidensynteser end tidligere. Dette ses som et led i internationaliseringen, idet vidensynteserne primært betragtes som nationale redskaber, mens der fremover bliver behov for redskaber på europæisk plan fx gennem projekter som CORE Organic.

Brugerudvalget fandt, at man ikke skulle afskære sig muligheden for at iværksætte vidensynteser, der har vist sig som et proaktivt redskab til at identificere problemområder med behov for øget bevågenhed. I den forbindelse skal det fremgå, at vidensynteser ikke er tilbageskuende historieskrivning, men netop repræsenterer rettidig omhu. Det blev diskuteret, at FØJO III eventuelt kunne udmøntes i to runder, hvis ansøgningsfeltet betinger det. Her kunne vidensynteser så tages op under den anden runde.

Udvalget diskuterede rammen for FØJO's formidlingsaktiviteter, hvor der er afsat et beløb svarende til 4 pct. af FØJO's forventede samlede aktivitet pr. år. Det blev fremhævet, at de nationale grupper ikke må nedprioriteres og det blev diskuteret om formidlingen evt. kan gøre bedre ved at udbrede kendskabet til FØJOenyt gennem samarbejde med rådgivningstjenesten, gennem bedre søgefaciliteter for landmænd og gennem samarbejde med LandbrugsInfo.

TH roste FØJO's arbejde med formidling via Internettet og fandt, at 4 pct. var en relativ beskeden budgetpost. Han anførte videre, at FØJO primært skal sørge for at de relevante information kommer frem til en passende brugerflade på nettet. Herefter er dét i høj grad op til brugerne selv at være opsøgende.

Udvalget diskuterede hvorledes FØJO's EU-projekter opfylder kravene til medfinansiering. TH oplyste, at der stadig arbejdes med en model, hvor midlerne frigives via bevillingen til FØJO III.

JN spurgte til FØJO's mulighed for også fremover at kunne agere på Europæisk plan. ESK oplyste at forslaget vedr. udformning af FØJO III rummer en post på 15 mio. kr. til international forskning under CORE Organic og medfinansiering af EU-projekter indgår. Forskellige modeller for afsætning af beløb til medfinansiering blev diskuteret, da det er vigtigt at medfinansieringen hurtigt kan komme på plads, når et projekt er i støbeskeen. Det blev ved samme lejlighed pointeret, at medfinansiering kun kan komme på tale for projekter med ophæng i FØJO's sekretariat.

#### **5. Status for FØJO III, herunder gennemgang af procedure og forslag til rammer for udbudsmateriale**

ESK oplyste at tidsplanen for FØJO III tilpasses, så projekterne tidligst kommer i gang 1. november 2005. Årsagen er en udvidet sagsbehandlingstid, da også FRF skal have mulighed for at vurdere udbudsmaterialet. Første deadline processen er stadig 15. september, hvor der er frist for indsendelse af interessetilkendegivelser.

På baggrund af forskernes interessetilkendegivelser udarbejder FØJO et udkast til et udbudsmateriale, der forelægges FØJO's bestyrelse 3. november 2004. Brugerudvalget udtrykte sin forundring over, at udbudsmaterialet ikke forelægges på fællesmøde mellem bestyrelsen og brugerudvalget, som det tidligere er sket. Hertil svarede TH, at han var overbevist om, at de to udvalg er bedst tjent med at varetage deres respektive opgaver hver for sig. Derfor ville han fraråde et fællesmøde. Brugerudvalget fandt dog, at fællesmødet var nyttigt også med henblik på at skabe konsensus i FØJO's bagland. Udvalget ønskede derfor at indstille til bestyrelsen, at der lægges op til et fællesmøde. En skrivelse desangående formuleres af TR og sendes rundt til de øvrige medlemmer inden den forelægges bestyrelsen.

## **6. IFOAM's arbejde med grundlæggende principper**

ESK gennemgik FØJO's engagement i IFOAM's arbejde med at revidere de grundlæggende principper for økologisk jordbrug. Hugo F. Alrø er med i en Task Force, der formulerer de nye "Principles of Organic Agriculture", som skal vedtages på IFOAM's generalforsamling i Adelaide (2005). Oplysninger om arbejdet opdateres på <http://ecowiki.org/IfoamPrinciples/HomePage>

FØJO's medlemskab af IFOAM Danmark blev diskuteret, da tidligere erfaringer peger på, at ministerielle organer ikke må indgå i en delvis politisk organisation. ESK præciserede at FØJO har en klar afgrænsning i forhold til IFOAM's politiske arbejde, og kun ønsker at bidrage med informationer og faglig støtte fx til arbejdet med IFOAM principper for økologi. Dog ønsker FØJO nu at afklare, om der eventuelt er juridiske problemer forbundet med medlemskabet.

## **7. Eventuelt**

ESK koordinerer datoen for næste møde.

**Regstrup, den 10. september 2004**

**Oplæg til FØJOs bestyrelse om fælles møde mellem bestyrelse og brugerudvalg i forbindelse med beslutning af udformning af udbudsmateriale til FØJO III**

Brugerudvalget finder det vigtigt, at der den 3. november afholdes et fælles møde mellem Brugerudvalg og bestyrelse, hvor der diskuteres og udformes et udbudsmateriale på baggrund af en vurdering af de indkomne interessetilkendegivelser i forhold til FØJOs vision og de prioriterede forskningsområder.

Brugerudvalg og bestyrelse bør i denne runde have mere sammenfaldende interesser, end det har været tilfældet i tidligere runder, idet Det Strategiske Forskningsråds efterfølgende medvirken vil være en yderligere garant for faglig kvalitet i projekterne. Bestyrelsen og Brugerudvalget vil i høj grad skulle varetage sikringen af forskningens relevans i forhold til den økologiske sektor.

Det er værd at bemærke, at FØJO som et forskningscenter uden mure og med en høj grad af brugerinvolvering, har et andet formål end andre sektorforskningsinstitutioner. Det er specifikt formuleret, at FØJO er forpligtet til at iværksætte praksisnær og brugerrelevant forskning.

Brugerudvalgets anbefaling af at afholde et fælles møde er yderligere motiveret af at:

- Både Brugerudvalg og Bestyrelse vil føle maksimal grad af involvering og dermed ejerskab over den endelige udformning af udbudet.
- Processen vil tage mindst mulig tid, idet sekretariatet kan få afklaret holdningerne i brugerudvalg og bestyrelse på samme dag.
- Den direkte dialog mellem medlemmerne er til gavn for processen og kvalificerer det samlede resultat.
- Flest mulige relevante stakeholderinteresser vil være repræsenteret i den endelige indstilling.

Ulemperne ved at afholde to separate møder vil tilsvarende være:

- Unødigt ressourceforbrug i sekretariatet, hvis der skal forberedes to oplæg og en evt. separat indstilling fra brugerudvalget til bestyrelsen.
- Mulige efterdønninger som følge af at repræsentanter i Brugerudvalget ikke føler deres argumenter taget alvorligt eller repræsenteret i bestyrelsesbeslutningen.
- Større sårbarhed over for kritik i efterfølgende instanser (FRF, DSF), hvis der er åbenlys uenighed om udbudsmaterialets endelige udformning mellem brugerudvalg og bestyrelse.

Derfor kan Brugerudvalget kun anbefale, at der afholdes et fælles møde med bestyrelsen, som det er sket i de foregående udbudsrunder.

På Brugerudvalgets vegne

Henrik Refsgaard  
Formand